

György E. Szönyi - Ildikó Sz. Kristóf

Multimedijski kult Djevice Marije koji je stvorio i financirao
mađarski aristokrat Pál Eszterhazy (1635.-1731.)

Vojvoda Pal Eszterhazy bio je jedan od najistaknutijih Mađara s kraja 16. i početka 17. stoljeća. Kao političar uspeo se do najvišeg položaja u zemlji pod habsburškom vlašću: nakon uspjeha kao vojskovođa u ratu protiv Osmanlija 1660. postao je palatin Mađarske 1681. i član Reda zlatnoga runa, a 1687. je stekao titulu "carskog princa". Nije bio samo značajan političar i patriot, već i svestran umjetnik i veliki pokrovitelj i mecena. Pisao je poeziju na latinskom i mađarskom, skladao glazbu i slikao, a njegova pokroviteljska djelatnost i umjetničko stvaralaštvo ne mogu se odvojiti od njegove duboke religioznosti i posebice štovanja kulta Djevice Marije. Nekoliko važnih izdanja dokumentira njegovo štovanje Marije, a neka od njih imaju izravno ikonološko značenje. Slijedeći *Atlas Marianus* Wilhelma Gumppenberga, skupljao je priče i prikaze Marijnih čudesa sa svih strana svijeta, sažeo ih na mađarskom jeziku te ih je objavio ukrašene drvorezima, koje je preuzeo iz njemačkih ili latinskih publikacija ili pak novim grafikama. U ovoj raspravi dajemo pregled različitih oblika Eszterhazyjeva štovanja Marijina kulta s naglaskom na prikazima Djevice. Poseban dio rasprave posvećen je Eszterhazyjevju interesu i poznavanju etnologije, što je pokazano na primjerima preuzetima iz neeuropskih svetišta i hodočasničkih mjesta.

Prijevod s engleskoga: Sofija Žagar